

ingediend op **19** (2022-2023) – Nr. 2
9 november 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Philippe Muyters

over het ontwerp van decreet

houdende tweede aanpassing
van de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2022

Documenten in het dossier:

19 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen

verzendcode: BEG

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Sarah Smeyers, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Stijn De Roo, Sofie Mertens;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Impact extra maatregelen 2022.....	4
2.	Concrete maatregelen	4
2.1.	Jobbonus	4
2.2.	Groeipakket	5
2.3.	Inhoudelijke ondersteuning	5
2.4.	Energiekosten overheid	5
2.5.	Varia	6
II.	Bespreking.....	7
1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	7
1.1.	Maurits Vande Reyde.....	7
1.2.	Philippe Muyters	7
1.3.	Arnout Coel	8
2.	Antwoorden van minister Matthias Diependaele	8
3.	Replieken en aanvullende antwoorden	8
III.	Stemming	8
	Gebruikte afkortingen	9
	Bijlagen: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op 8 november 2022 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022.

Het ontwerp van decreet werd toegelicht door Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed.

De presentatie van minister Matthias Diependaele en zijn antwoorden op de technische vragen die voorafgaand via een schriftelijke procedure werden gesteld, zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

Minister *Matthias Diependaele* licht het ontwerp van decreet toe.

1. Impact extra maatregelen 2022

De tweede begrotingsaanpassing 2022 is een beperkte oefening, legt de minister uit. Hij toont een tabel met een overzicht van de wijzigingen, voor een totaal van 404 miljoen euro vastleggingskredieten en 489 miljoen euro vereffeningskredieten in 2022. Op de concrete maatregelen gaat hij later meer in detail in.

Bij de jobbonus herinnert de minister eraan dat die eenmalig 100 euro bedraagt in 2022, terwijl het groeipakket niet alleen in 2022, maar ook in 2023 een budgettaire impact heeft.

Van de bijkomende 489 miljoen euro VEK weegt 401 miljoen euro op het vorderingensaldo. Bij de jobbonus weegt 73 miljoen euro op de begroting 2021, omdat het om een extra compensatie gaat voor prestaties geleverd in 2021. De kapitaalverhoging van LRM is een ESR 8-uitgave die niet meetelt voor het vorderingensaldo. Daarvoor wordt 30 miljoen euro VAK en 15 miljoen euro VEK voorzien.

De volgende tabel geeft het saldo ten opzichte van de evenwichtsdoelstelling weer. Men gaat van een tekort van 2,2 miljard euro naar een tekort van 2,6 miljard euro. Als men rekening houdt met de relancemaatregelen en Oosterweel, loopt het tekort op tot 3,9 miljard euro.

2. Concrete maatregelen

2.1. Jobbonus

De Vlaamse jobbonus is een maatregel om werken meer lonend te maken, en werklozen en inactieven financieel te stimuleren een betaalde baan te zoeken en te aanvaarden. De jobbonus is exclusief gericht op de lage lonen tussen 1800 en 2500 euro bruto per maand. De laagste lonen, met een minimumloon van 1800 euro, krijgen een jobbonus van 600 euro op jaarbasis bij voltijds werk.

De jobbonus wordt versterkt door bij de eerste betaling ervan, eind 2022 of begin 2023, het bedrag eenmalig met 100 euro te verhogen voor alle 730.000 begunstigden. Het budget bedraagt dan ook 73 miljoen euro, en heeft impact op de begroting 2021, want de bonus wordt gegeven voor prestaties in 2021.

Daarnaast wordt de doelgroep verruimd door de bovenste loongrens te verhogen van 2500 euro in 2021 naar 2800 euro in 2022. Voor de begroting 2023 is het van belang dat die grens verder wordt opgetrokken naar 2900 euro in 2023. Daardoor wordt het bereik van de jobbonus verruimd van 31 procent tot ongeveer 37 procent van alle Vlaamse werknemers. Daarvoor wordt een budget van 57 miljoen euro uitgetrokken.

Tegelijk wordt de minimale ondersteuning verhoogd van 20 euro naar 50 euro voor de lonen van 2022. De uitbetaling daarvan gebeurt in 2023.

Met de versterkte jobbonus doet de Vlaamse Regering volgens de minister wat binnen haar bevoegdheden mogelijk is om werken meer lonend te maken zonder de loonkosten verder te laten ontsporen, en dat voor werknemers met een laag brutoloon. De belangrijkste hefboomen om werken meer lonend te maken behoren echter nog steeds tot de federale fiscaliteit en sociale zekerheid. Omdat werken in België volgens Matthias Diependaele veel te zwaar belast wordt, en de uitkeringen voor wie niet werkt sterker stijgen dan de nettolonen, verhoogt het risico op een werkloosheids- of inactiviteitsval, raken openstaande vacatures moeilijk ingevuld en blijft het een grote uitdaging om in Vlaanderen de doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 80 procent ook effectief te bereiken.

2.2. Groeipakket

Om gezinnen met kinderen te helpen in deze moeilijke tijden van fors stijgende prijzen en facturen, versterkt de Vlaamse Regering vanaf december 2022 voor elk kind de jaarlijkse verhoging van het basisbedrag van de Vlaamse kinderbijslag, het groeipakket, van 1 procent naar 2 procent. Het betreft ongeveer 1,6 miljoen kinderen uit Vlaamse gezinnen.

Bovendien wordt de sociale toeslag versterkt voor gezinnen die het extra nodig hebben. In 2022 en 2023 wordt die sociale toeslag verhoogd met 100 euro per kind. Vanaf december 2022 wordt het bedrag van de sociale toeslag ook structureel verhoogd met 15 euro per maand per kind. Vanaf 2023 wordt de doelgroep verruimd met ongeveer 50.000 kinderen door de verhoging van de inkomensgrenzen. In 2023 bereikt men via die maatregelen ongeveer 450.000 kinderen uit gezinnen met lage of middeninkomens.

Door dergelijke gerichte maatregel helpt men alleenstaande ouders en gezinnen met een laag tot gemiddeld inkomen, en vermijdt men dat ze dat sociale voordeel verliezen als een of beide partners aan het werk gaan en zo een hoger inkomen uit arbeid verwerven.

2.3. Inhoudelijke ondersteuning

De minister geeft een overzicht van maatregelen ter ondersteuning van burgers met financiële problemen ten gevolge van de energiecrisis. Met die extra middelen wordt de capaciteit van entiteiten zoals energiehuizen, OCMW's en CAW's versterkt. Zo kunnen ze burgers beter ondersteunen om het hoofd te bieden aan de sterk gestegen noden die de energiecrisis teweegbrengt. Dit betreft onder meer de hulp in het kader van onbetaalde facturen, schuldafbouw, energiearmoede, LAC's en budgetbegeleiding.

De extra middelen kunnen ook worden aangewend om structurele ondersteuning te bieden, door in te zetten op preventieve maatregelen om energieschulden te voorkomen. Dat gaat onder meer om informatieverlening over renovatietrajecten; de toeleiding naar woonloketten en energiehuizen voor energiescans; premies en leningen; sociale begeleiding bij de opvolging van de renovatie-uitvoering; financiële analyse voor afbetalingen van deze werken enzovoort.

2.4. Energiekosten overheid

Een aantal energiekosten die reeds extra gecompenseerd worden in 2022 zijn volgens de minister onvermijdelijk.

2.4.1. *Aquafin*

In de overeenkomst met Aquafin is opgenomen dat bepaalde uitgaven, waaronder de reële energie-uitgaven, steeds vergoed worden. Het heeft dan ook weinig zin om die factuur vooruit te schuiven. Na de afsluiting van het jaar wordt in het jaar erop de afrekening gemaakt van die kosten. Momenteel zijn die kosten zo hoog, dat men ze best dit jaar al bijpast. Dat gaat over een totaalbedrag van 55,6 miljoen euro, dat – indien niet verrekend in 2022 – in principe in 2023 extra zal aangerekend worden. Dat bedrag is als volgt verdeeld: de energiekosten ten gevolge van de afrekening 2021 bedragen 10,4 miljoen euro; de verwachte energiekosten voor 2022 bedragen 42,5 miljoen euro. De bij de begrotingsaanpassing 2022 ingehouden 25 miljoen euro zijn hierbij inbegrepen; de inflatiekosten 2022 bedragen ten slotte 2,7 miljoen euro.

2.4.2. *Facilitair Bedrijf*

De facturen die Het Facilitair Bedrijf ontvangt in het kader van de verwarmings- en elektriciteitskosten voor het beheer van de gebouwen dienen eveneens sowieso te worden betaald. De energiekosten 2022 worden momenteel geraamd op 14,4 miljoen euro, terwijl er na de eerste begrotingsaanpassing 2022 een bedrag van 10,8 miljoen euro VAK/VEK ingeschreven stond voor energiekosten.

2.4.3. *MOW*

De regering wenst dat het investeringspeil bij MOW zo veel mogelijk op punt blijft. Daarom heeft MOW over zijn verschillende entiteiten extra budget gekregen om verrekeningen op de uitstaande overheidsopdrachten te kunnen opvangen, voor een bedrag van ongeveer 85 miljoen euro. Er werd bij de entiteiten van het beleidsdomein MOW een bevraging gedaan van de reeds gerealiseerde en nog verwachte prijs-herzieningen in 2022. In totaal lagen zij hoger dan het finaal aan het beleidsdomein toegekende bedrag van 85 miljoen euro. Daarom werd de verdeling van de 85 miljoen euro doorgevoerd in functie van de VAK-tekorten, het doorschuiven van projecten en de mogelijkheid om nog bepaalde projecten al dan niet dit jaar te kunnen aanbesteden.

De verdeling van die 85 miljoen euro is als volgt: 33,1 miljoen euro voor AWV; 22,3 miljoen euro voor De Vlaamse Waterweg; 11,6 miljoen euro voor De Werkvennootschap; 4 miljoen euro voor het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust; en 14 miljoen euro voor MOW – afdeling Maritieme Toegang.

2.5. *Varia*

2.5.1. *Pensioenfonds De Lijn*

De FSMA had aan De Lijn opgelegd om de kostendekkingsgraad van het pensioenfonds te verhogen. Zoals elk pensioenfonds dient de kostendekkingsgraad 100 procent te zijn. Daarvoor werd een eenmalige bijstorting van kapitaal in het fonds voorzien.

2.5.2. *Kapitaalverhoging LRM*

Naast PMV, die in 2022 nog over onderbenutte coronakredieten beschikt, wordt ook LRM versterkt om bedrijven te kunnen ondersteunen. Die middelen zullen dienen om een impuls te geven aan bedrijfsinvesteringen in duurzame kapitaalintensieve projecten die een extra investering zijn ten opzichte van de normale bedrijfsvoering.

Daarvoor zal een werkwijze uitgerold worden in samenwerking met de investeringsmaatschappijen PMV en LRM. Die zullen kapitaal ter beschikking stellen aan ondernemingen die willen investeren in het verduurzamen van hun productieproces, hun

infrastructuur en/of hun bedrijfsvoering. Er wordt gekeken naar mogelijke verbeteringen met betrekking tot verwarming, isolatie, machinepark, PV-panelen, laadpalen enzovoort. De investeringsmaatschappij neemt het projectmanagement en de opvolging op zich. De kapitaalparticipatie gebeurt rechtstreeks of via een hiertoe opgerichte SPV, waarin ook de onderneming zelf en/of een externe investeerder participeert, om zo voor een hefboom op de middelen van de investeringsmaatschappij te zorgen. De investeringsmaatschappijen werken daarin complementair aan de markt.

2.5.3. VEK-buffer

De VEK-buffer wordt gevrijwaard, zodat eind 2022 alle facturen kunnen worden aangerekend in het juiste begrotingsjaar. De huidige VEK-buffer wordt gebruikt voor het opvangen van de indexoverschrijdingen, maar opdat alle facturen kunnen worden aangerekend in het correcte jaar, is een normale VEK-buffer aangewezen.

De minister herinnert er daarbij aan dat er bij Financiën en Begroting één grote algemene provisie is met drie belangrijke componenten: de indexprovisie die bij overschrijdingen van de spilindex wordt verdeeld over de volledige Vlaamse begroting; de VAK/VEK-buffer om op het einde van het jaar alsnog in de nodige kredieten te kunnen voorzien; en de VEK-buffer om op het einde van het jaar steeds alle uitgaven op het juiste begrotingsjaar te kunnen aanrekenen en de facturen tijdig te kunnen betalen. Die drie componenten zijn nu allemaal nodig voor de indexprovisie. Daarom is onmiddellijk in de extra noden van Aquafin en Het Facilitair Bedrijf voorzien. Daarnaast is de VEK-buffer terug aangevuld tot de gebruikelijke 100 miljoen euro.

II. Bespreking

De *voorzitter* licht toe dat er door middel van een schriftelijke procedure technische vragen over het ontwerp van decreet konden worden gesteld. De Vooruitfractie maakte van deze mogelijkheid gebruik. De vragen en antwoorden van de minister werden aan de commissieleden bezorgd en zullen als bijlage bij dit verslag worden gevoegd, te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Maurits Vande Reyde

De fractie van *Maurits Vande Reyde* is tevreden met de inschrijving van de verhoging van de jobbonus, omdat die werken lonender maakt.

Het lid heeft een vraag over de provisie voor de Oekraïne-crisis. Hoeveel van die 200 miljoen euro is al benut? Hoeveel is het komende jaar nog nodig?

Tijdens de vorige begrotingsaanpassing ging men uit van een stijging van de inkomsten met ongeveer 3 procent. In juli 2022 zijn een aantal eigen belastingen geïndexeerd. Verwacht men dat dit alsnog invloed zal hebben op de inkomsten van 2022 of zullen die ongeveer op hetzelfde peil blijven?

1.2. Philippe Muylers

Philippe Muylers stelt dat de voorliggende begrotingsaanpassing in de lijn der verwachtingen ligt. Het was geweten dat maatregelen uit de Septemberverklaring, zoals de jobbonus, het groeipakket en het vrijwaren van de middelen voor investeringen in onder meer MOW, reeds een effect zouden hebben in 2022.

De crisismaatregelen die in deze begrotingsaanpassingen zijn opgenomen, brengen volgens het lid het pad naar een structureel evenwicht in 2026-2027 niet in het gedrang.

1.3. Arnout Coel

Volgens *Arnout Coel* circuleren er verschillende bedragen met betrekking tot het Vlaams Infrastructuurfonds. Bedragen de extra middelen daarvoor 39 miljoen euro of 85 miljoen euro?

2. Antwoorden van minister Matthias Diependaele

Als antwoord op de vraag van Arnout Coel herhaalt minister *Matthias Diependaele* de verdeling van de 85 miljoen euro extra middelen voor het beleidsdomein MOW.

De minister verzekert Maurits Vande Reyde dat de provisie van 200 miljoen euro voor de Oekraïne-crisis volstaat. De exacte cijfers vraagt het lid best op via een schriftelijke vraag of een vraag om uitleg. Over de investering in een noodorp met mogelijk blijvende restwaarde in Gent wordt nog nagedacht. Een van de pistes die voorligt, is om de woonunits nadien te hergebruiken als studentenhuisvesting.

De monitoring van de inkomsten uit gewestbelastingen is nog aan de gang. De minister merkt wel al op dat niet alle inkomsten uitsluitend onderhevig zijn aan inflatie en zomaar stijgen. De kilometerheffing is bijvoorbeeld ook afhankelijk van de economische groei, en ondervindt daarom een negatief effect. Ook de woningmarkt ervaart vertraging, wat tot diffuse signalen leidt. Voor de raming van de verschillende gewestbelastingen verwijst hij naar de algemene toelichting bij de middelenbegroting en de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 13/1). Die zal de komende weken nog uitgebreid worden besproken.

3. Replieken en aanvullende antwoorden

Maurits Vande Reyde erkent dat diffuse karakter, maar volgens hem is het net daarom in tijden van hoge inflatie van belang om het indexerings-effect goed in kaart te brengen en het te onderscheiden van andere evoluties. Anders dreigt een eeuwig sneeuwbaaleffect.

Minister *Matthias Diependaele* heeft net daarom voorafgaand aan de raming van 2023 een nieuwe raming gemaakt voor 2022, zoals men kan nalezen in de algemene toelichting per gewestbelasting.

Maurits Vande Reyde blijft erbij dat het pure indexerings-effect als zodanig daar niet in beschreven wordt, terwijl het nochtans goed en zelfs essentieel is ook dat te becijferen. Hij kondigt daarover een technische vraag aan.

III. Stemming

Artikel 1 tot en met 6 worden aangenomen met 9 stemmen tegen 4.

Het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 4.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Philippe MUYTERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FSMA	Financial Services and Market Authority (= Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten)
LAC	lokale adviescommissie
LRM	Limburgse Reconversiemaatschappij
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PV	photovoltaic
SPV	special purpose vehicle
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet